

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2/7, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos švietimo sistemos
darbuotojų profesinių sąjungų
centrui
Lietuvos mokytojų profesinės
sąjungos pirmininkei
Jūratei Voloskevičienei
Lietuvos švietimo darbuotojų
profesinės sąjungos pirmininkui
dr. Aleksui Bružui
Krikščioniškosios švietimo
darbuotojų profesinės sąjungos
pirmininkei
Aldonai Kindurienei
Lietuvos profesinės sąjungos
„Sandrauga“ pirmininkui
Kęstučiui Jukniui
Kopija
Ministro Pirmininko tarnybai

2012 - 05 - 24 Nr. SR-2630
I

DĖL LIETUVOS MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJŲ

Vykdydami Ministro Pirmininko kanclerio 2012 m. balandžio 16 d. pavedimą Nr. 62-1485 išnagrinėjome 2012 m. kovo 31 d. įvykusio visos Lietuvos mokytojų suvažiavimo rezoliucijas.

1. Dėl mokinių mažėjimo ugdymo institucijose ir jiems skirtų finansų panaudojimo.

Sudėtinga ekonominė padėtis valstybėje įpareigoja atsakingiau planuoti pajamas ir išlaidas, racionaliau naudoti lėšas. Natūralu, kad finansinės būklės stabilizavimas turi įtakos ir švietimo sistemai. Atkreipiame dėmesį į tai, kad valstybės biudžeto išlaidas 2012 metams mažinant 4 proc., mokinio krepšelio lėšos buvo mažinamos tik 1,5 proc.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2012 m. balandžio 25 d. priėmė nutarimą Nr. 469 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gruodžio 28 d. nutarimo Nr. 1542 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimo Nr. 785 „Dėl Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo“ (toliau – Metodika) (Žin., 2012, Nr. 50-2476).

Minimame nutarime nustatyta, kad nuo 2012 m. rugsėjo 1 dienos:

– 9–12 klasių sutartiniai mokinių apskaičiavimo koeficientai 11-ai pasienio vidurinių mokyklų, kurios komplektuoja mokinius iš gyvenamųjų teritorijų, priskirtų pasienio zoni, didinami 25 proc.;

– miestelių/kaimo pradinių mokyklų, kuriose mokosi daugiau nei 81 mokinys, ir visų miestų savivaldybių ir rajonų centruose esančių pradinių mokyklų sutartiniai mokinių apskaičiavimo koeficientai didinami 1,7 proc.;

- savivaldybėms didinama mokinio krepšelio dalis, kuri pagal Metodikos 9 punktą nuo 2012 m. sausio 1 d. iki 2012 m. gruodžio 31 d. buvo sumažinta dėl šalies ekonominės situacijos. Ši dalis apskaičiuota pritaikius 11 proc. didesnius miestelių/kaimo vidurinių (gimnazijų) mokyklų, kuriose mokosi iki 300 mokinių, 9–12 klasių mokinių sutartinius koeficientus nuo 2012 m. rugsėjo 1 d.

Taip gražinta dalis mokinio krepšelio lėšų savivaldybėms, buvusi sumažinta 0,91915 proc. nuo tikslinės dotacijos sumos.

Pritariame, kad sutaupytos mokinio krepšelio lėšos dėl mokinių skaičiaus sumažėjimo nuo rugsėjo 1 d. turėtų likti mokykloms. Šiuo klausimu bus tariamasi su Vyriausybe, svarstant 2013 m. biudžetą.

2. Dėl mokyklų finansavimo tvarkos.

Švietimo ir mokslo ministro įsakymu sudaryta darbo grupė svarstys klausimus, susijusius su Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimu bei pakeitimu. Yra aiškiai suformuluoti trys principai, kurių turi būti laikomasi tobulinant Mokinio krepšelio metodiką: tolygumas, lankstumas, paprastumas. Labiau turėtų derėti Mokinio krepšelio metodikos nuostatos su Darbo apmokėjimo tvarkos aprašu ir Ugdymo plane numatytais galimybėmis. Planuojant mokinio krepšelio lėšas galėtų būti atsižvelgiama į regioninius ypatumus, turėtų būti labiau subalansuotos ugdymo, administravimo, pagalbos teikimo ir aprūpinimo sąnaudos. Mokinio krepšelio metodika turėtų tapti būdu suskaičiuoti planuojamus finansus, o ne tvarka, reglamentuojančia tikslų išlaidų paskirstymą. Taip pat bus svarstomi ir jūsų pateikti siūlymai.

Už Mokinio krepšelio lėšų naudojimo kontrolę atsako mokyklos steigėjas ir Valstybės kontrolė, kuri pritarimą šioms mintims išdėstė atlikto Mokinio krepšelio audito ataskaitoje pateiktose rekomendacijose.

3. Dėl ikimokyklinių įstaigų darbuotojų darbo ir vaikų ugdymo proceso tobulinimo.

Dėl higienos normų keitimo.

Šiuo metu Švietimo ir mokslo ministerija vykdo ES SF finansuojamo projekto „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtra“ antrąjį etapą (2012–2014 m.). Viena projekto veiklų skirta įvairesniems ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo modeliams išbandyti ir diegti. Išbandžius naujus organizavimo modelius ir įvertinus jų kokybę, vaikų darželių steigėjams bus parengtos metodinės rekomendacijos, kaip įvairiau, tikslingiau ir racionaliau organizuoti ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą, taip pat bus diskutuojama, ar tikslingiau higienos normose nustatyti maksimalų vaikų skaičių, ar nustatyti vaikų ir suaugusiųjų santykio darželio grupėje proporcijas.

Dėl nekontaktinių valandų auklėtojams didinimo iki 6 val.

Auklėtojams/priešmokyklinio ugdymo pedagogams numatytas 36 val. per savaitę darbo krūvis, iš jų 33 kontaktinės valandos ir 3 nekontaktinės valandos. Šiuo metu svarstoma galimybė 2013 metais viena valanda didinti nekontaktinių valandų skaičių, t. y. minėtų pedagogų darbo krūvį sudarytų 32 kontaktines ir 4 nekontaktines valandas.

Dėl auklėtojų padėjėjų pavyzdinės pareiginės instrukcijos parengimo.

Auklėtojo padėjėjas nėra pedagoginis darbuotojas. Jo pareiginį aprašą rengia įstaigos vadovas. Konkretaus auklėtojo padėjėjo pareiginis aprašas priklausys nuo to, kokias funkcijas konkrečioje grupėje (įstaigoje) auklėtojos padėjėjas turės atlikti. Kiekviena ugdymo įstaiga, vadovaudamasi švietimo ir mokslo ministro patvirtintu ikimokyklinio ugdymo programų rengimo kriterijų aprašu (Žin., 2005, Nr. 5-1752, 2011, Nr. 71-3448), rengia konkrečios įstaigos ugdymo

programą. Atsižvelgiant į ugdymo programos specifiką, įstaigoje turėtų būti nustatomi kvalifikacijos tobulinimo prioritetai vadovams, pedagogams ir techniniam personalui.

4. Dėl mokinių nedrausmingo elgesio ugdymo įstaigose ir pedagoginių poveikio priemonių naudojimo prieš nusižengusius.

Dėl pedagoginio poveikio priemonių mokiniams sugriežtinimo.

Lietuvos Respublikos teisės aktai reglamentuoja pedagoginio poveikio priemones ir jų taikymą vaikams. Pažymėtina, kad Jūsų siūlomas priemonių „griežtinimas“ negali prieštarauti nacionaliniuose teisės aktuose įtvirtintiems vaiko teisių apsaugos pagrindams bei tarptautinės teisės normoms ir principams vaiko teisių ir laisvių gynimo srityje. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Jungtinių Tautų Vaiko teisių deklaracijoje, Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijoje, kituose tarptautiniuose teisės aktuose yra reglamentuotos vaiko elgesio kontrolės bei jo atsakomybės pagrindinės sąlygos, nustatytos tėvų, kitų fizinių ir juridinių asmenų atsakomybės už vaiko teisių pažeidimus bendrosios nuostatos. Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme yra įteisintos vaikui skiriamos minimalios ir vidutinės priežiūros priemonės, kurias galima būtų traktuoti kaip sugriežtintas, nes vaikui jos skiriamos savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu arba gavus teismo leidimą.

Numatoma parengti rekomendacijas mokykloms dėl pedagoginio poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams.

Dėl teisės aktų, reglamentuojančių vaikų ir paauglių elgesį ugdymo įstaigose ir viešose vietose, kūrimo.

Nepilnamečių elgesio reglamentavimas viešose vietose nėra Švietimo ir mokslo ministerijos funkcija. Nepilnamečių elgesį viešose vietose reglamentuoja Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas, Baudžiamasis kodeksas. Mokykloje vaikų elgesys reglamentuojamas vadovaujantis Švietimo ir kitų įstatymų nuostatomis, mokyklos vidaus tvarką nustatančiais dokumentais, mokymo sutartimi.

Dėl veiksmingų priemonių paauglių nusikalstamumui užkirsti.

Vaikui, kuris daro administracinius teisės pažeidimus ar baudžiamuosius nusižengimus, Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme nustatytais pagrindais gali būti taikomos minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės. Šalyje vykdomos tikslinės vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos programos: Nepilnamečių justicijos, Nacionalinės nusikaltimų prevencijos ir kontrolės ir kt., kuriose numatytos kompleksinės priemonės spręsti Jūsų keliamas problemas.

Dėl Lietuvos pedagogų statuso įtvirtinimo atskiru įstatymu.

Mokytojas dirba vadovaudamasis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, savo pareigybės aprašymu, mokyklos nuostatais/įstatais, mokyklos darbo tvarkos taisyklėmis ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais mokinių ugdymą ir mokytojo darbą, todėl specializuoto įstatymo pedagogo veiklai reglamentuoti nenumatyta rengti.

Rekomendacinio pobūdžio Mokytojo pavyzdiniame pareigybės aprašyme yra išdėstytos mokytojo teisės, pareigos, atsakomybės, ir mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, atsižvelgdamas į Mokytojo pavyzdinį pareigybės aprašymą, rengia konkrečiai mokytojo pareigybei pritaikytą pareigybės aprašymą ir su juo supažindina darbuotoją. Mokytojo pavyzdinis pareigybės aprašymas paskelbtas Švietimo ir mokslo ministerijos interneto puslapyje.

5. Dėl specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo problemų sprendimo.

Dėl priimtų dokumentų pakeitimų.

Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 (Žin., 2011, Nr. 92-4395), paliktas buvęs mokinių skaičius specialiojo pedagogo etatui steigti. Siekiant sudaryti sąlygas mokykloms pačioms priimti sprendimus dėl paslaugų intensyvumo ir švietimo pagalbos veiksmingumo didinimo, šio teisės akto 12 punkte numatyta išlyga, kad specialiojo pedagogo (tiflopedagogo, surdopedagogo), logopedo etatas, turint finansinių galimybių, gali būti steigiamas ir esant mažesniai mokinių skaičiui. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, atsižvelgusi į ekonominę savivaldybių situaciją ir mažėjantį bendrą mokinių ir santykinai didėjantį

mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP), skaičių, šiuo metu analizuoja galimybę anksčiau minėtame teisės akte reglamentuoti mažesnę skaičių mokinių, turinčių SUP, reikalingą pagalbą mokiniui specialisto etatui steigti. Šis procesas susijęs su papildomu finansavimu, todėl mokinių skaičius bus mažinamas pamažu, atlikus būtinus finansinius skaičiavimus ir pasvėrus realias galimybes.

Atkreipiame dėmesį, kad mokyklose, kuriose drauge su sveikais bendraamžiais ugdomi sutrikusios klausos ar sutrikusios regos mokiniai, kuriems reikalinga surdopedagogo ar tiflopedagogo pagalba (o mokytojams ir tėvams – konsultacijos) turėtų lankytis vizituojantys specialistai iš specializuotų kurčiųjų ar aklųjų ugdymo centrų. Nėra tikslinga (tai būtų labai maža etato dalis) steigti šių specializacijų specialistų etatus bendrojo ugdymo mokyklose. Be to, Lietuvoje nedaug specialistų, įgijusių surdopedagogo ar tiflopedagogo specializaciją, todėl dauguma jų ir dirba specialiosiose mokyklose/centruose. Užsienio valstybių patirtis rodo, kad mokyklos steigėjas papildomą finansavimą skiria šių specialistų kelionei ir darbo valandoms apmokėti, o ne etatui steigti bendrojo ugdymo mokykloje. Įprasta, kad sudaromos sutartys tarp savivaldybių administracijų dėl reikiamų specialistų paslaugų teikimo atitinkamos savivaldybės teritorijoje. Taigi, visais atvejais, o šiais – ypač, būtina reikalauti mokyklos ir jos steigėjo atsakomybės užtikrinti reikiamą ugdymosi ir pagalbos mokiniui kokybę, kaip ir numatyta „Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkoje“ (Žin., 2011, Nr. 122-5771).

Dėl švietimo pagalbos tęstinumo.

Dėl pagalbos tęstinumo užtikrinimo turi atsakomybę priimti savivaldybių administracijų švietimo padaliniai, pedagoginės psichologinės tarnybos (ar švietimo pagalbos tarnybos), mokyklos, vykdančios formaliojo ir neformaliojo švietimo programas. Tai reglamentuoja Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (Žin., 2011, Nr. 92-4395), kurio 14 punktą nustato, kad pagalba teikiama, kai ją skiria Mokyklos vaiko gerovės komisija ar Tarnyba, tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu. Mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių pirminį įvertinimą atlieka Mokyklos vaiko gerovės komisija, taigi, jei vaiko gerovės komisija yra nustačiusi, kad mokiniui reikalinga specialiojo pedagogo (tiflopedagogo, surdopedagogo) ar logopedo, ši pagalba turi būti teikiama, suderinus su Tarnyba (sąrašą) ir patvirtinus mokyklos direktoriui. Jei reikia įvertinti mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais, Mokyklos vaiko gerovės komisija (suderinusi su mokinio tėvais) kreipiasi į pedagoginę psichologinę tarnybą arba švietimo pagalbos tarnybą, nusprendusi, ar tęs pagalbos mokiniui teikimą vertinimo laikotarpiu, ar lauks tarnybų rekomendacijų.

Dėl atestacijos nuostatų pakeitimo.

ŠMM rengia šiuo metu galiojančių Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų (toliau – Nuostatai) (Žin., 2008, Nr. 142-5669) pakeitimus. Pripažįstame, kad dabar galiojančių Nuostatų 1 priedo „Mokytojo ir pagalbos mokiniui specialisto (išskyrus psichologą) veiklos vertinimo kriterijai ir procedūros) 11 punkte pateikta mokytojo ir pagalbos mokiniui specialisto veiklos sričių, kriterijų ir požymių lentelėje iš tiesų nepakankamai atspindi pagalbos mokiniui specialistų veiklos specifiškumą. Atkreipiame dėmesį, kad naujai rengiamų Nuostatų 1 priede pateikiama atskira pagalbos mokiniui specialisto (specialiojo pedagogo, logopedo, surdopedagogo, tiflopedagogo) ir specialiųjų mokyklų mokytojo veiklos vertinimo sričių, kriterijų ir požymių lentelė. Manome, kad taip bus atsižvelgta į specialistų siūlymus naujai rengiamuose Nuostatuose aiškiau ir tiksliau įvardyti reikalavimus pagalbos mokiniui specialistui, siekiančiam įgyti aukštesnę kvalifikacinę kategoriją arba pasitvirtinti jau įgytą.

Dėl specialiųjų pedagogų atlyginimo

Klausimas dėl specialiųjų pedagogų atlyginimų koeficientų atstatymo svarstomas darbo grupėje, rengiančioje Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo (Žin., 2011, Nr. 96-4517) patikslinimo projektą.

6. Dėl neformalaus švietimo.

Dėl vientisos meninio ugdymo sistemos, muzikos ir meno mokyklų tinklo išsaugojimo.

Meninio ugdymo pasiūlą ir pasirinkimo galimybes Lietuvoje užtikrina didelė įvairovė, pagrįsta laisvu mokinio pasirinkimu tenkinti savo pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, turintiems didelių ir išskirtinių gabumų – specializuoto ugdymo krypties programas įgyvendinančios mokymo įstaigos suteikia galimybę įgyti bendrąjį išsilavinimą ir pasirengti tolesnėms studijoms ir profesinei veiklai. Lietuvoje veikia per 110 neformaliojo vaikų švietimo mokyklų, įgyvendinančių meno srities programas. Pagal Švietimo įstatymą neformaliojo vaikų švietimo mokyklų tinklą formuoja savivaldybė. Remiantis šia Švietimo įstatymo nuostata ir tuo, kad nė vienos iš šių mokyklų savininko teisių ir pareigų Švietimo ir mokslo ministerija neįgyvendina, todėl ir neturi teisinių galimybių daryti tiesioginės įtakos šių neformaliojo vaikų švietimo mokyklų tinklui Lietuvoje.

Dėl neformaliojo ugdymo programų pripažinimo bendrojo ugdymo sistemoje.

Vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais, mokiniai mokyklos vadovo įsakymu gali būti atleidžiami nuo menų (dailės, muzikos) ir kūno kultūros, o išimties atvejais – ir kitų privalomojo dalyko savaitinių pamokų (ar jų dalies) lankymo, jeigu mokosi dailės, choreografijos, muzikos, meno mokyklose ar yra jas baigę. Mokinys, atleistas nuo atitinkamų menų ar sporto srities dalykų pamokų, tuo metu gali užsiimti kita veikla arba mokytis individualiai. Mokykla užtikrina nuo pamokų atleistų mokinių saugumą ir užimtumą. Mokykla priima sprendimus dėl menų ir sporto srities/kūno kultūros dalykų, o išimties atvejais – ir kitų dalykų vertinimų, gautų mokantis pagal neformaliojo švietimo programas, įskaitymo ir konvertavimo į 10 balų vertinimo sistemą.

Dėl teisinio pamato neformalaus švietimo išlaikymui ir vystymui sukūrimo.

Švietimo ir mokslo ministerija inicijavo ES lėšomis finansuojamo projekto „Pasirenkamojo vaikų švietimo finansavimo modelio sukūrimas ir išbandymas savivaldybėse“ įgyvendinimą. Projektas prasidėjo 2011 m. spalio mėnesį ir truks dvejus metus. Projektu siekiama tobulinti Lietuvos neformaliojo vaikų švietimo sistemą, siekiant gerinti jo prieinamumą ir veiklų įvairovę. Projekto lėšomis bus sukurtas neformaliojo (pasirenkamojo) vaikų švietimo finansavimo (krepšelio principu) modelis, taip pat neformaliojo (pasirenkamojo) vaikų švietimo programų kokybės vertinimo bei stebėsenos modelis. Šie modeliai bus išbandyti Anykščių r., Klaipėdos r., Panevėžio m. ir Panevėžio r. savivaldybėse ir parengtos rekomendacijos dėl modelio diegimo visoje Lietuvoje. Įgyvendinus šį projektą tikėtina, kad bus racionaliau ir veiksmingiau panaudojamos pasirenkamajam švietimui skiriamos valstybės ir savivaldybių lėšos, o elektroninė duomenų bazė bei finansų valdymo sistema leis veiksmingiau valdyti informaciją bei lėšas.

Švietimo ir mokslo ministras

Gintaras Steponavičius

A. Drungilas, tel. (8 5) 2 191 134, el. p. Antanas.Drungilas@smm.lt